

Kathleen Storme: 'Arbeid op melkveebedrijven is meer dan automatiseren'

Looplijnen bekijken loont

Met de intensivering in de sector staat de arbeid op melkveebedrijven onder druk. Uit het onderzoeksproject 'Arbeid adelt' blijkt dat melkveehouders nog onvoldoende stilstaan bij de werkdruk en onvoldoende weet hebben van de mogelijkheden van externe arbeid.

tekst **Annelies Debergh**

De vroege voorjaarszon hield veel publiek weg van de studiedag over het project 'Arbeid adelt' in Diksmuide. Al blijkt het thema brandend actueel, zo schetste Eddy Decaesteker, werkzaam bij Bedrijfsadviesing melkveehouderij van Inagro, met de toegenomen omvang van Vlaamse melkveebedrijven.

Het aantal Belgische melkveeveraars nam met twee derde af over een tijdspanne van twintig jaar, terwijl de bedrijfsomvang verdrievoudigde in dezelfde tijd. 'Bij een stijgende werkdruk hebben veehouders het moeilijker met de organisatie en de opvolging van de veestapel', klont Decaesteker. 'Dat zorgt meteen voor een negatieve weerslag op de technische resultaten, op economisch vlak en op de levenskwaliteit en dat heeft vervolgens ook sociale consequenties.'

Grote spreiding arbeid

Een enquête op twintig melkveebedrijven met gemiddeld tachtig melkkoeien en 627.000 liter melkquotum op 52 hectare leert dat de variatie in arbeidsbesteding tussen bedrijven erg groot is. Dat op kleine bedrijven de gemiddelde tijd per koe hoger is dan op grotere bedrijven is geen geheim. Die conclusie volgt ook uit de enquête. 'De gemiddelde tijdsbesteding per dag op de melkveebedrijven is ruim zes uur en drie

Eddy Decaesteker:

'Stijgende werkdruk is negatief voor de levenskwaliteit'

kwartier, administratie niet meegerekend', zo vatte Decaesteker samen. De spreiding is groot met een maximale tijdsbesteding van vijftien uur en de geringste op drie uur arbeidstijd met een melkrobot. 'Melken is de grootste klus en neemt ruim de helft van de tijd in beslag, voeren een kwart van de tijd.'

Bij de voerstrategie bleek de mengvoerwagen met frontlader de meest efficiënte manier. 'Veel hangt ook af van het aantal producten dat wordt gevoerd', stelde Decaesteker nog. 'Meer producten in het rantsoen betekent ook dat er meer tijd nodig is om te voeren.' Opvallend was het betoog van

Diane Schoonhoven:

'Denk op voorhand na over arbeid en werk preventief'

Diane Schoonhoven, melkveeadviseur bij Boerenbond. 'Veel bedrijven moeten bij groei ook investeren in arbeid. Die bedrijven houden niet per definitie meer over per liter melk. Het investeren in arbeid slurpt een deel van de extra inkomsten op.' Schoonhoven focuste op diverse onderdelen van het management en gaf onder meer aan dat de arbeidsefficiëntie bij jongvee toeneemt met de bedrijfsgrootte. Maar minder tijd is niet per definitie beter. 'Meer tijd in jongvee investeren zorgt voor vroeger afkalven en dat scheelt weer in opfokkosten', beklemtoonde Schoonhoven.

De Boerenbond-medewerkster gaf een aantal voorbeelden van arbeidsbesparende investeringen, zoals een oprijfhek, een mestschuif of een kalverdrinkautomaat. Ook een overzicht van de kosten van externe arbeid volgde in haar betoog. 'Denk op voorhand na over arbeid en werk preventief in plaats van curatief. Er valt vaak nog veel te winnen door een goed werkschema en een vaste planning.'

Vraag extern advies

'Arbeid op een melkveebedrijf wordt nog te vaak in verband gebracht met investeren in een melkrobot, een kalverdrinkautomaat of een andere automatisering', zei Kathleen Storme, landschapsarchitecte bij Inagro.

Ze gaf meteen aan dat niet alle tijd op een melkveebedrijf voldoende in rekening wordt gebracht. 'Bedrijfsleiders denken te weinig na over de tijd die nodig is om van stal naar stal te gaan, de tijd die nodig is om dieren te verhokken of de tijd die nodig is om met voeder vanuit de sleufsilo's naar de stallen te gaan.'

'Looplijnen kritisch bekijken loont', zo gaf Storme nog met een rekenvoorbeeld aan. 'Stel dat je een kwartier per dag kunt besparen, dan is dat op twintig jaar tijd een verschil van 1820 werkuren of 227 werkdagen van acht uur.' Zeker bij het opmaken van bedrijfsplannen voor langere termijn is het volgens Storme van belang om het bedrijf aandachtig en kritisch te analyseren. 'Maak verschillende langetermijnscenario's op en analyseer telkens de voor- en de nadelen van een bepaald scenario. En vraag ook extern advies om bedrijfsblindheid te voorkomen.' |